1. szám. 5. 1917 augusztus hó. Ára 40 fillér.

KILENCES HONVÉDEK

Vegyes tartalmu, jótékonycélu tábori ujság.
Megjelenik időközönkint.

Hirdetési ár: 1/8 oldal egyszeri megjelenése 10 korona. ≈ Apróhirdetés szavanként 8 fill. Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Szerkesztik: a harctérre levő 9-es honvédek.
Kiadja: a 9. honv. gy. e. özvegy- és árva-alapjának kezelősége, „az ezred özvegy- és árva-alapja" javára.

A lapot illető közlemények az ujság címére: Tp. 425. küldendők. Hirdetéseket felvesz: a Szepesi Lapok nyomdavállalata, Igló.

HÁROM ESZTENDŐ...

A vészes vad vihar véres zivatarja még tombol népek és nemzetek fölött. Áldozatot és felajánlást, férfias szivet, izmos kart, rettegést nem érző lelket kér, követel és kiván a hon szavát megértő, kérését értékelő fiaitól. Három esztendő! . könnyek tengerének foglalatja, sóhajok mélységének kifejezője, ifju remények hajótörő szirtje, gondolatok ébresztője, érzelmek fakasztója, elmélkedések, ösztönzője e két szó. Három esztendő! . . kiválasztó erő, mely éles és kikényszeritő különbséget tesz magyarországi és magyar között, mert méltóságot, ünnepiességet és büszkeséget önt a vér, az élet, a vagyon s a teljes én feláldozásával a már-már köznapivá lett „hazafi" és „honszeretet" szóba.

Három esztendeje, hogy kibontotta a 9. honvéd gyalog ezred is eddig szüz és szeplőtelen zászlaját, melynek lobogása szellő szárnyán vitte a hirt: *leng a zászló, közeleg az ellen, jertek védeni a hont!*

Csak büszkeséggel, önérzettel tekinthet vissza a 9-es honvéd ezredének három esztendős harcára. Történelmet csinált, dicsőséget szerzett! Harcok, melyek egész embert, honszeretettől, lelkesedéstől, bátorságtól és hősiességtől hevülő férfit kivántak, vártak a 9. honvéd gyalogezredre, s csorbát nem ejtett a magyar néven. Koszoruba — mely hervadhatatlanul zöldelő babérlevelekből van fonva — lehet füzni a dicsőségteljes harcokat, melyeket hősiesen küzdött végig az ezred.

Mintegy álomkép, tüneményes fénnyel ragyognak fel a legendás napok, melyek elismerést, elismerésnél többet: bámulatot kényszeritenek ki, nemcsak a késő unokáktól, de a kortársaktól is. Fent északon megtestesül a 9-es honvédekben Rákóczinak büszke katonája, lent Erdélyben győzedelemre serkentik Csaba királyfinak győzelemhez szokott vitézei. Ércnél maradandóbb, kőnél szilárdabb emléket emelt magának a 9-es honvéd Galiciának hegyes-völgyes tájain, Oroszországnak homokos pusztáin, Erdélynek égbenyuló bércein, mert ennek az emléknek minden kövét vérével hordta, vérével tapasztotta össze. 9-es honvédek sirjai domborulnak, a 9-es hősök sirjainak üde zöldje virul, messzi tájakon, nagy számban. A sirok hantjai nem lemondást, nem bátortalanságot ébresztenek, de üde zöldjük reményt kelt a szivekben, lakóik-

nak szelleme a mélységekből előtör, s mint a hajnal átlengik a virágot, hogy megkeresék élő, harcoló és küzdő társaikat, hogy a szellemük bennük éljen, hogy erejük bennük lakozzék, hogy küzdelemre, kitartásra serkentsék társaikat, ezer áldást esdve harcukra, a harcra, melyet diadal követ.

A multban való elmélyedés reményt, bizalmat nyujt a jövőre nézve is. Adja a Mindenható Fölség, hogy megnyugodhasson már a nemzet oly kitartó hősies harcok után. Az O utjai azonban kifürkészhetetlenek, akaratának elhatározásait sürü fátyol födi az emberi értelem előtt. Küzdenünk kell továbbra is. Meddig? Ember megmondani nem tudja.

A magyar nemzet teste ellen tört ádáz düvel Észak, Dél, Kelet és Nyugat, ez a három esztendő letörni, lenyügözni nem tudott, nem fog letiporni a jövő sem. Az a honvéd, aki törhetetlen hüséggel küzdött eddig, aki milliók támadásaival szemben sziklaszilárdan tudta védeni nemzetét, hüségében megtörni, kitartásában megtántorodni ezentul sem fog. Volt idő, amikor már-már ugy látszott, hogy darabokra van tépve a magyarság zászlaja, amikor már a nem is nagyon kislelkűek lemondóan, csüggedten, reménytvesztve néztek a semmivel sem biztató jövőbe, a zászló tépett foszlányait egybefüzve dicsőséggel, diadallal fennen lobogtatva a Kárpátok bérceiről biztonságot, nyugalmat kiáltott Nagymagyarország felé; a Kárpátok bércein meg nem állt s nemsokára Oroszország sikja magyar honvéd baka lépésétől rengett. A legbensőbb megilletődés és a legforróbb rokonérzelmek nélkül lehetetlen látni, hallani és tudni a honvédnek, a 9-es bakának hazájáért elviselt fáradalmait és szenvedéseit, lehetetlen könybe lábadt szemek nélkül nézni Istenbe vetett bizalommal párosult bátorságát és hősiességét, mellyel nemzetét védi.

A 9-es honvéd példákat lát maga körül s e példák ellenállhatatlan erővel huzzák és vezetik, hogy kötelességét, mely sokszor oly nehéz és áldozatos, teljesitse egy meg nem nevezhető, egy meg nem látható belső erőnek kényszerítő hatása folytán. Példákat lát a 9-es honvéd, mely példákban megtestesülve látja, hogy nem szül gyáva nyulat Nubia

TÁRCA.

.....

Háború—béke.

Madárdalos, virágdiszlő, kedves nyárnak idején
Sötét felhők tornyosultak édes hazánk nyilt egén
És azóta dul a vihar, folyton tombol szüntelen,
Aki azt lecsendesitné, nem találom seholsem.

Ne zugolódj, el ne csüggedj agyongyülölt nemzetem,
De mint a tölgy, oly erős légy üdvözitő hitedben.
Szenvedésért, fájdalomért Te kapod a Gloriát,
Rád halmozza Urunk, Atyánk minden-minden áldását.

Meglásd, mire falevél hull s kivirit a sirvirág,
Fehér galamb száll az égből, csőrében az olajág
S viszontlátjuk a hü férjet, visszatér hős gyermekünk,
S örömkönnyet ontva mondjuk: Hála neked Istenünk,
Dicső béke mindörökké légy velünk. —r.

Hős emlékére.

A távol mezőkről fájó sóhaj száll,
Bánatos, bömbölő, hideg ágyúhang.
Hozza a szárnyán
Egy hős honvéd sohaját, ki ott fekszik árván,
Elhagyott árokban, párolgó vérben,
Otthonról mesélő, reszkető szélben...

Az életről, mit oly fiatalon
El kellett temetni zengő ravatalon,
Álomról, anyáról, szerető leányról,
Tizennyolc évéről és a másvilágról:
Nem táncolt táncokról, ölelő karokról,
El nem élt életről, viharos harcokról,
Nem csókolt arcokról, hulló csillagokról
Beszél neki az esti szél...
Lágy, szép szavakkal azt sugja fülébe:
Aludj szegény baka!
Vége van már a nagy háborunak,
Bajtársaid már mind haza indulnak...
Elviszik magukkal emlékét nevednek,
Hősi, dicső dalban megénekelnek...
Aludj, szegény baka!

Ezek kisérik el egészen az égig.
A hold ezüst leplét teriti majd végig
Szőnyegnek az égen, amerre elhalad.
S egy fényes csillag remegve leszalad
Az égről a mélybe,
A sötét éjbe,

büszke párduca, hogy a nemzeti érzés a maga mindent elsöprő erejével, a maga leküzdhetetlen akadályokat és nehézségeket nem ismerő hevével, a maga lelkesedni, önzés és önérdek nélkül fáradozni, dolgozni, szenvedni, áldozni s ha kell meghalni tudó lángjával még nem veszett ki teljesen, de látható és észlelhető módon megél az ország fiai között... és pedig körülötte. Ez élő példákból látja, hogy a haza, a nemzet nem fogalom, melynek valóság nem felel meg, nem üres szó, melyet mással helyettesiteni nem lehet. A 9-es honvédnél a haza: *oltár*, atyái által Istennek épitve, melyet az ellenség széttörni akar; *ház*, hol bölcsőjét ringatták, hol az élet első örömeit izlelte, hol először érezte a szeretet, a ragaszkodás, a hála érzelmét; *föld*, melyet atyái szereztek örökös örökségnek, melynek fekete földjét szántogatja, melynek fekete földje fölneveli és táplálja; szülő, hitves és gyermek, kiknek ő a természetszerü oltalmazója, védője és fenntartója, kikről tudja, hogy röghöz vannak kötve, ahhoz a megszentelt röghöz, mely ápol s eltakar.

Ez a nemzeti érzés, a hazának ez a tisztultabb fogalma él a 9-es honvédben s amig ez meg van, amig ott ápolják és nevelik, addig az ellenség előtt zárva az ut Nagymagyarország felé. Bizakodva és reményteljesen nézhetünk előre, mert jobb jövőnek kell lennie annak, mely ennyi hősiességgel, ennyi példátlan áldozattal lesz kiérdemelve, jobb és szebb jövőnek kell lennie, mert buzgó imádság epedez érte milliók ajakán!

Harctéri meghivó. Vettük és adjuk az alábbi harctéri szellemes meghivót. Igaz, hogy az ilyesmit már nyakra-főre gyártják, de mindegyikben van valami ujabb, ami érdekessé teszi. — „Meghivó az orosz—román front Szereth folyó partján tartandó tánovigalomra 1917. évi julius 10-én, világpostával egybekötve. Gondoskodva van, hogy a jelenlevők kellően érezzék magukat, ugyszintén ételekről és italokról, valamint jó zenéről is gondoskodva van. Szerpentin és konfetti helyett bombával dobálunk, zenét a saját tüzérségünk szolgáltatja, természetesen az orosz tüzérség közreműködésével. Táncrendező a maschinengewer ur, bálanya Berta őnagysága a 30 és feles kiséretében. A jótékonycélra forditandó levelezést a repülőgéposztály közvetiti, mint postáslegény. Kéretnek az eljövők, hogy krémes sütemény helyett elegendő kézi gránáttal jöjjenek, a bálterep fényszóró és rakétától fényesen kivilágitva lesz. Táncrend: 1. Schrapnell-valcer. 2. Gránátboszton. 3. Dum-dum-négyes. 4. Rohamcsárdás. Ételek: Gránátszelet földdel hintve. Komitácsi dum többféle dummal keverve. Shrapnell lövedék aknával köritve. Italok: Napszürött bor lónyom vizzel, Gránátlukban fakadt pezsgő, Putnamelléki Szerethtel hevitve. Kéretnek a jelenlevők, — akik megjelenni óhajtanak, hogy elegendő kötszerrel rendelkezzenek, gondoskodva lesz, hogy az elesettek közös sirban részesüljenek és a megmaradtak elegendő pótlással kiegészittessenek.

Hol baka-fejek hajolnak imára,
Hogy áldást mondjanak
Dicső ezredünk és szép hazánk fiára.

Harctér, 1917. VII. hó. *Ho-la.*

Ellőtték a jobb karomat...

I.

Csendesedő novemberi este halkuló zajában messze száll a nóta: »Ellőtték a jobb karomat...« Érces férfi torkok dalolják. Nem müvészieseu, nem a közönségnek szántan, de annál több érzéssel. Kilences honvédek dalolják, virágos sapkákban, virágos kedvben s a hangos nóta és a virágos jókedv valami titkos sajgást csititgat, hogy el kell menni, itt kell hagyni azt, amit nagyon szeretnek. De éppen azért mennek... mert nagyon szeretik ezeket a rögöket, ennek a hazának minden nyomoruságát és minden örömét, imádott rögein élő imádott leányait. Persze, ki-ki a magáét.

Künn, a laktanya kapuja előtt összeverődik az utca népe s bólogatva, maga is dudolva hallgatja a harcra lázó honvédek nótázását. A menetszázad legénységét könnyező közönség között egy idősebb nő karjába kapaszkodva, egy feslő bimbó, tizenhét éves lány a messzibe tekintő szemmel, ki tudja, kit keres...

— Hallja édes anyám? Ez az ő nótája. De sokszor dalolta, de sokszor játszottam neki a zongorán: »Ellőtték a jobb karomat...«

— Vajjon mit csinálhat most? Sejti-e, hogy rágondolok, hogy mindig eszemben van. Meghallja-e messze-messze az égbetörő csiki havasok fedezékében, hogy ebben a nótában én izenek neki, hogy nagyon szeretem, hogy visszavárom, hogy azután teljesedjék a nótának a másik verse is: »Nem lesz több ily boldog egy pár széles e világon...«

II.

A menetszázad elment. Vitte a gyorskerekü gőzös hegyen-völgyön által. S ahol már nem tud kapaszkodni a simakerekü szörnyeteg, ott gyalog folytatták az utat. Égbenyuló óriási hegyeivel őrködnek a csiki havasok az Uz völgye felett. Sötét fenyőerdők csendjét veri fel a masirozó bakák nótája. Visszazugja a hegység ezerszeres erővel, ezerszeres hanggal...

Fenn egy domboldalon megpihen a század. Estére hajlik az idő. A hegyek köröskörül égbetörő óriásokká nőnek, melyek ölelő karjuk között őrzik a

BEKÖSZÖNTŐ.

— Magunkról a szives olvasókhoz. —

A rettenetesen pusztitó világöldöklés harmadik esztendejének vértől és tüztől pirosló évfordulóján tábori ujságot jelentetünk meg.

Ezzel egyrészt ujabb bizonyságát akarjuk adni annak, hogy igenis kulturnemzet vagyunk, hogy az irodalom iránti érdeklődésünket, annak ápolását, a minden szépért, jóért és nemesért való lelkesedésünket a három éves háboru vad iramai nem tudták kipusztitani, az elme nyugodt és tétlenül maradni nem tud: fejlődni, alkotni akar; a fegyveres kézből nem esett ki a ceruza, hanem az ész üde gondolatait papirra veti; és a szivet a bajtársi szeretet, a kölcsönös bizalom és megértés vezeti a mi ezredünk körében is. Másrészt lapunk tiszta jövedelmével az ezred özvegy- és árva-alapját minden hónapban egy nagyobb összeggel gyarapitani óhajtjuk, hogy közelebb juthassunk vágyunk céljához: az özvegyeknek istápolást, az árváknak kenyeret és nevelést adni.

Ez a szent cél vezetett bennünket a lap kiadására és terjesztésére. Ennek a humánus célnak szolgálatába szegődik a **Kilences Honvédek** cimü, minden hó elején megjelenendő vegyes és változatos tartalmu tábori ujság, ez a cél aranyszálanként füzi össze annak minden gondolatát, sorát és betüjét.

És ha a minket tápláló érzésektől és fönséges gondolatoktól a szives olvasó is át van hatva, különösen ti, 9-es honvédek, akik nemes szivetek még nemesebb lüktetését alapunk megvetése és gyarapitása ügyében fényesen igazoltátok, akkor merész vállalkozásunkat csak dús siker koronázhatja. A ti támogatásotok csak arra fog lelkesiteni minket, hogy fokozatosan fejlődő, tartalmas, sokoldalu, minden igényt kielégitő, kifogástalanul szerkesztett lapot juttassunk kezetekbe és szeretteinknek is a szomoru otthonba, a csatateren zajos tájékáról, a mi körünkből, a mi életünkről.

---

magyar bakákat. Felgyuladnak a tábortüzek. Körülülik a fiuk s pipaszó mellett bámulják a lángot, keresve a táncoló nyelvekben a titkos holnapot. Valamelyik halkan dudolja: »Ellőtték a jobb karomat.« A másik átveszi a szót s pár perc mulva, mint egy sóhaj zeng át a pihenő csoporton a nóta szava. Először csendben, mint a távoli harangszó, azután erősbödve, mint a közelgő vihar s végre fel törve az égig s belezugva a remegő fenyvesek sötétjébe. Az ágak között meghuzódó rigó álmából felriadva, csodálkozással hallgatja a szokatlan hangokat, a patak megszünik csobogni, az erdő abbahagyja a zúgást, csak a hegyek dalolnak a fiukkal, orkánná fokozva a nótát: »Ellőtték a jobb karomat . .«

A holdvilág kiváncsian bujik elő a felhő kárpitja alul s keresve megvilagitja a tájat: Kik dalolnak erre? Kik dalolják azt a fájó ritmusu nótát ezen a vidéken, ahol csak a szénégető székelyek danája hangzott eddig?

És megakad a szeme egy kis csoporton. Nyolc honvéd között fenyőlombokkal letakart kocsi halad. Lépésben mennek a lovak s lehorgasztott fejjel kisérik a bakák. Ott, a domb alatt megállnak, valami igazitani való akad egy hámon. A daloló csoportból leszalad egy gyerek, még utközben is a nótára szedve nehéz bakancsos lábait.

— Hé, hahó! Mi van azon a kocsin, testvér?

Az egyik kisérő honvéd feltekint. Olyan furcsa az arca, vagy talán csak a holdvilág teszi oly sápadtá? A hangja is szintelen, mintha a faharang szólna a torkából.

— Csendesen pajtás! Halottat viszünk!

Odafagy a nóta a nyitott ajakhoz, önkéntelenül tiszteleg a fiu s halkitott hangon kérdi tovább:

— Kicsoda a szegény?

— Fischer Frigyes zászlós ur. Néhány nap előtt tüdőlövést kapott s ma a segélyhelyen a leggondosabb ápolás mellett is belehalt szegény. Most temetni visszük Csikszeredára . . .

— Néhány nap előtt? Mi akkor indultunk ide. Talán éppen ilyen tájban . . . Akkor is ezt a nótát daloltuk: »Ellőtték a jobb karomat . . .«

A gyászos menet tovább halad. Fenn a dombon elhal a nóta — s mintha kisérőnek menne — uszik az estben, az után a fenyőlombos kocsi után, amelyben holtan fekszik szegény zászlós ur s mosolygó ajakkal hallgatja, mint annyiszor jobb időben, amikor egy feslő bimbó, tizenhét éves kis leány játszotta neki zongorán: »Ellőtték a jobb karomat . . .«

Lapunk minden hónap elején 16 oldalas, később bővebb terjedejemben fog megjelenni. Hasábjain szivesen nyujtunk teret minden 9-es honvéd irodalmi müködésének, mert csak igy tudjuk igazolni azon állitásunkat, hogy azt a 9-es honvédek szerkesztik. Számos tollforgató tehetség van ezredünkben, miért is a a tiszt urakat is arra kérjük, hogy közleményekkel lapunkat megajándékozni sziveskedjenek, Minden tanácsot, utmutatást, irányitást hálás köszönettel fogunk fogadni s a kivánalmakat készséggel teljesitjük. Szépirodalmi irások, napló-jegyzetek, harci események, a harctér humoros esetei, a front emberbaráti és jóléti intézményei papirra vetve mind-mind csak emelhetik lapunkat s igy azt az utókor számára értékessé tehetik.

Hirrovatunk változatossága mellett a havi előléptetéseket és kitüntetéseket is közölni fogja névszerint, a parancs keltével, ami megörökiti minden érdekeltnek előléptetési vagy kitüntetési napját a dicsőséges békés napokra, fiaitoknak, unokáitoknak örömére és büszkeségére.

Gondüző rovatunk adomákat, humoros apróságokat, találós kérdéseket és rejtvényeket fog közölni s a megfejtők között — akik a megfejtéseket egy tábori lapon a **Kilences honvédek tábori ujságja Tábori posta 425.** cimre beküldik — jutalomdijat fogunk kisorsolni.

Az **Üzenetek** rovatában készséggel adunk helyet minden hazaküldendő üzenetnek, ami szintén tábori lapon küldendő be az imént emlitett cimre. Ez leginkább azon ritka esetekben történhetik, amelyeknél az otthoniak arról panaszkodnak, hogy leveleiteket néha hosszabb ideig is nélkülözik. Ilyen esetek azonban csak szórványosan fordulhatnak elő. És viszont az otthoniak a lap utján nektek is küldhetnek üzenetet, ha azt a lap nyomdájába, a **Szepesi Lapok nyomdavállalatának (Igló)** minden hónap 20-ig beküldik. Lapunk minden száma csak a felsőbb parancsnokság jóváhagyása után kerül terjesztésre.

Midőn a fentiekben körvonaloztuk, hogy mi a célunk, köszöntjük és arra kérjük olvasóinkat, hogy ujságunkat megértéssel és bizalommal tekintsék, a lap minden számából egy-egy példányt megvegyenek és vállalkozásunkban szellemileg is támogatni sziveskedjenek, hogy igy a lap minden irása a lövészárokból eredjen. Ettől és a közóhajtól tesszük függővé a lapnak kéthetenkénti időben való megjelenését.

Mint az anya az ujszülöttet, oly szeretettel fogadjátok ezt a tábori ujságot 9-es honvédek. Mert hiszen ez a lap a mi **gyermekünk,** mi neveljük, mi fejlesztjük az otthoniakkal karöltve. Erőt, életet adjunk neki, hogy minden hónapban várva-várt kedves vendég gyanánt toppanjon be közénk mindaddig, amig a dicsőséges béke sugarai el nem homályositják az ő tündöklését. S akkor nyugodtan fog megszünni azon boldogitó tudatban, hogy a ti támogatásotokkal ő is hozzájárult ahhoz a mindennapi kenyérhez, amit az özvegyek és árvák részére biztositani akarunk. Csak a mi győzelmeinkből kivirágzó béke legyen lapunk megsemmisitője, ami, ha bármikor is bekövetkezik, neveteket ezzel az ujsággal kapcsolatban is büszkeséggel fogja megörökiteni a történelem és **áldó imádság mellett** fogja emlegetni a hálás utókor, csendesen nyugvó hős bajtársaink özvegyei és árvái.

Harcokban előre, müveltségben magasra, szeretetben hevülve! Ezekkel a beköszöntő szavakkal adjuk át a **„Kilences Honvédek"** tábori ujságának első számát.

BREST-LITOWSK BEVÉTELE.

1915 augusztus 26.

Az „Előre" hadosztály, illetve ezredünk 1914 aug. 25-én lépte át az orosz határt s már másnap átesett a tüzkeresztségen. 1915 aug. 25-én délután 4–5 óra közötti időben Brest-Litowsk ellen rontott s másnap, tüzkeresztségének egy éves évfordulóján, a vár ormán magyar és német lobogó hirdette dicsőségünket s a város a széles jókedvü honvédek nótáitól harsogott.

Visszaemlékezésem szerint 25-én délután 4 óra tájban kezdtük meg az előnyomulást az utolsó erőd bevételére. Már ekkor Blotkov Terespol felől hatalmas füstoszlopok törtek fel. Ez, amint be is bizonyosodott, arra engedett következtetni, hogy az oroszok nem képesek a várat védeni s azért, hogy minél kevesebb érték jusson birtokunkba, az állomási épületeket, gabonával megtöltött raktárakat, gyár- és más ipartelepeket felgyujtották.

Visszavonulásuk akkor már folyamatban volt s csak nagyon erős utóvédeket hagytak hátra a bámulatosan megerősitett erőd előtt,

hogy visszavonulásukat fedezzék, rohamos előnyomulásunkat némi ideig feltartóztassák. De hiába! Hadosztályunk nyilsebesen rontott előre! Ezredünk előrenyomulását 5 óra tájban Kobylány felől igen erős gyalogsági tüz rövid ideig feltartóztatta, amire tüzérségünk heves ágyutüzzel és honvédeink gyors és élénk géppuska- és gyalogsági tüzzel válaszoltak. Majd tovább folyt az előretörés, amit néhány sor drótakadály keresztülvágása után megnehezitett az, hogy a drótakadályok villamos árammal voltak összekötve, azok előtt és mögött mesterséges vizárkok, posványok, betonmüvek, kovácsolt vaskeritések, hegyes vascövekek, farkasvermek, dróthorgok és aknák voltak telepitve, az utóbbiak az ellenség felöli oldalról egy-egy bemeszelt facövekkel voltak figyelmeztetőül nekik feltünővé téve.

Este 7 óra után az ellenséges tüz különösen erős volt. Ez volt az utolsó erőmegfeszités. Később repülőgépeink megfigyelései alapján vettük a hirt, hogy az ellenség a várost kiüriti. 11 óra tájban az ellenséges tüzelés annyira lanyhult, hogy már csak egyes puskalövéseket adtak le. Azonban az aknák egyre-másra rettenetes robajjal robbantak. Ekkor már Brest-Litowsk lángokban állott s a városban is egyik robbanás a másikat követte.

Borzalmassága mellett is gyönyörü panoráma volt az égő város. Az egybefolyó lángnyelvek, az épületek ablakain kitörő tüzfény a távolból olyannak tünt fel, mint a mesebeli boszorkány vár. És ez egész éjjel tartott.

Másnap reggel 4 órakor járőrünk előre küldetett s ezredünk a Búg partján folytatta az előnyomulást. Itt vettük Rozgonyi András hadnagy értesitését, — aki a VI. erőd felderitésére és a Búg hidja használhatóságának megállapitására kiküldetett, — hogy az ellenség behatása nélkül elérte Polátycze-t, délután 5 óra tájban pedig azon jelentését, hogy a VI. erődöt is elérte, amelyben porosz csapatok vannak, mig 7 órakor tudtul adta, hogy a Búg folyón átkelt és az V. erődöt birtokába vette, ahol nagymennyiségü zsákmányt ejtett.

Fegyverünket gulába rakva, a Búg folyó partján vártuk a további parancsot. Emliteni is fölösleges, hogy az oroszországi futóhomok porától csaknem fekete testünknek mily jól esett a Búg vizében való megfürdés. De még jobban esett a déli étkezés, aminek megtörténte után 2 órakor Blotkow falu mellett ütöttünk tábort, hogy a másnapig elkészülendő hidon a városba bevonuljunk.

Augusztus 26-án déli 12 órakor kibontott zászló alatt, dörgő éljenzéssel, ezredzenénk a Rákóczi-indulót fujta, — keltünk át a Búg rögtönzött hidján. A teljesen kihalt városban, melyben csak vadul szaladgáló macskák és rekedt hangon vonitó kutyák maradtak vissza, az épen maradt lakásokban voltunk éjjelre elhelyezve. A város egyes részein még akkor is lángokban állt, a fojtó füstszag ugyancsak karcolta torkunkat. A lakások tárva-nyitva, teljesen kifosztva voltak. Az utcákon törött zongorák, butordarabok, plüsdiványok, fotelek, varrógépek, függönyök, szőnyegek, könyvek, edények, üveg- és cserépdarabok, ajtók, ablakrámák, stb. hevertek, az épületek erkélyei, bádogtetői, csatornái veszedelmesen lógtak lefelé.

Milliókat, meg milliókat érő értékeket pusztitottak halomra az oroszok a kiürités előtt, nehogy azoknak hasznát tudjuk venni. A házakat, élelmiszerraktárakat, malmokat stb. előbb petroleummal fecskendezték be s ugy gyujtották fel. De azért igen sok hadi-élelmiszert és italt hagytak vissza, amik elszállitására nem volt már idejük s tüzzel sem tudták tönkretenni.

Toll le nem irhatja azt a pusztitást, amit az oroszok fanatikus gyülölete és vad boszszuja cselekedett Brest-Litowskban, abban a szép városban, amely azelőtt szemük fényét képezte.

Hadosztályunknak ez a győzelme 4 hónapi előrenyomulás gyümölcse volt, mely idő alatt, vagyis a gorlicei áttöréstől Brest-Litowskig 112 tisztet, 36 ezer 840 fő legénységet, 8 löveget, 85 géppuskát, 18 lőszerkocsit tölténnyel, 18 mozgókonyhát, 13 egyéb járművet és nagymennyiségü különféle élelmet zsákmányolt.

A 9-es honvédek özvegy- és árva-alapja.

A tisztek koronái, a honvédek fillérei. — Az eddigi gyüjtés eredménye: 38.000·— korona.

Kétségtelen, hogy a világ sorsát egy örök okosság igazgatja, melynek megnyilatkozásait természeti törvény néven ismeri a tudomány. A világháboru rettenetes forgatagában ennek az örök okosságnak megnyilvánulásai mind gyakrabbak, mind sürübbek. Ahol az emberi gonoszság, kicsinyesség és önzés ront, pusztit és tör, ott az örök okosság enyhit, épit és gyógyit. A romboló vakság nemcsak vért, életet és vagyont kivánt áldozatul, hanem áldozatul kivánta az erkölcsöt, a szivet és lelket, az embert a maga egészében, mert emberi mivoltából akarta kivetkőztetni, olyan embert akart látni maga előtt, akiben nincs sziv és lélek, aki nem tud eszményit cselekedni, magasztosat gondolni, aki él, de élete folytonos halál, mert maradandót alkotni nem tud.

A 9. honv. gy. ezred tisztikara és legénysége eszményi cselekvésre, magasztosabb érzelmekre, maradandó alkotásokra gondol s ezt valóra is váltja. Egy gondolat villamosszikra szalad végig a sziveken, és lelkeken: *Testvér, ma nekem, holnap neked!* Ez a 9-es honvéd hősöknek a föld mélyéből hangzó szava amit az anyagias, az önző, a kicsinyes ember nem ért meg, de megérti a mélységekből kiáltó szót az *érző, a résztvevő bajtárs*. Segiteni kell bajtársaikon, akik mindenüket feláldozták, kiknek erős karja lehanyatlott és erőtlen lett, kiknek csak emléke élkik után hitves és árva hiába áhitozik, mert ők meg, járták már az utat, megvivták már a harcot, melyért babért érdemelnek azok, akiknek ő mindene volt.

1910 március 5-én, verőfényes tavaszi nap reggelén, a Strypa mellett, egy völgyszakadékban szent misére gyülekezik az ezred. Néhány szó, nem kell több, csak azt mondani: megkezdjük a gyüjtést ezredünk elesett hőseinek özvegyei és árvái számára s már is cseng a pénz a persely helyett a katonasapkákba, amivel meg van vetve az alap, mely napról-napra növekszik. Könnybelábadt szemmel, mély meghatottsággal kell néznie az embernek az áldozatkészségnek oly ragyogó példáit, aminők a 9-es honvéd bakáknál észlelhetők. A modern kor a maga romlottságával, kapzsiságával, kufár szellemével még nem férkőzött a magyar honvéd lelkéhez, ő igazán mondhatja: mindent oda adok a hazának. Ez az igazi honszeretet, mindent áldozni a közért és viszontszolgálatot érte nem követelni, nem pedig az áldozatnak csak külső látszatáért elismeréseket, ovációkat és vagyonokat kierőszakolni.

Az egyszerü, a romlatlan, az ősi magyar gondolkodás és cselekvés kiáltó példája a *vérével és pénzével áldozó magyar honvéd!* A néhány fillért kitevő zsoldjából mindig talál fölösleget, mellyel hősi halált halt bajtársainak özvegyeit és árváit gyámolithatja.

Köszönet nektek fiuk harcaitokért! Csodállak, kitartástokért bámullak, emberileg érző nemes szivetekért szeretlek; ércből van e sziv, amikor harcolni kell, de lágy szinarannyá válik, amikor bajtársaitoknak kenyérért esdeklő árváiról van szó. Ime, ez az ezeréves Magyarország fentartó oszlopa, amig ez nem roskad össze, addig áll Magyarország!

A legénység áldozatkészségével vetekedik a tisztikar. A bajtársi kegyeletnek szavakkal ki nem fejezhető, csak a szivnek érzelmeivel sejthető ténye volt az, hogy amikor szeretett bajtársunk, *Schneider* András hadnagy, tavaly junius 12-én elesett, az ő emlékére, mintegy az ő nevében 1100 koronát adományoztak a 9-es honvédek özvegy- és árva-alapja javára.

Nemes leikületre, fenkölt gondolkodásra vall a tisztikarnak 1917 április havában történt elhatározása, melynek alapján havonta két napi hadipótdiját az ezred özvegyeinek és árváinak felsegélyezésére ajánlotta fel. A 9. honv. gy. ezred szelleméhez méltó, önzetlen szép elhatározás ez, mely teljesen és tökéletesen méltókká teszi az élőket azokhoz a hősökhöz, akik a vagyonnál többet: életet és vért áldoztak a közért. Az önzésnek, a kufár szellemnek és az *Én* istenitésének, amik már-már a mai kor gyermekének érvényei közé tolakodnak fel, megsemmisitése, kiirtása és félredobása s a helyes világnézetnek visszatérése, amelyet már már kizökkentettek helyéről, volna a legszebb világszabaditó eszme. Nem lett volna lehetséges a világháboru a maga hajmeresztő borzalmaival s pótolhatatlan veszteségeivel, ha nem a gyülölködés, az irigység, az igazságtalan itélkezés s a kiméletlen, rövidlátó önzés szelleme mételyeznék meg a társadalmi együttélést. Csoda-e hát, hogy e barbár belviszonyoknak egy borzalmas világháboruban kellett kifelé is megnyilatkozniok? Bár mindnyájan

megértenők katonáink szétszakgatott tetemeinek néma szavát s a robbanó gránátok vad orditását: ne tegyetek ugy, mintha nem ismernétek bennünket! Hisz mi a ti gyermekeitek vagyunk; a ti gonoszságaitoknak, a ti vétkeiteknek fiai! Annál örvendetesebb ha oázis gyanánt lehet találni még néhányat, akik eldobva az önzést, a mindent romboló árral szembe tudnak uszni s az öszetlenség, a szeretet, az igazságosság s a hála érzelmeit felfogják s azt tettleg is megvalósitják.

A 9. honv. gy. ezred tisztikarának és legénységének áldozatkészsége teremtette meg és fejleszti az árvák- és özvegyek alapját. Most már tekintélyes az összeg, kereken 38 ezer koronát tesz ki, mely összegből 32 ezer korona hadikölcsönbe van fektetve. Erős a reményem, hogy ezt az ujságot fel fogják karolni honvédeink, mert a mi nemes célunk szolgálatába állott s igy az is segitő társunk lesz az alap további növelésében.

Haretér, 1917. VII. hó. —*k.*

9-es honvédek a király előtt.

Haretér, 1917 julius hó.

A fővárosi hirlapok annak idején terjedelmesen közölték, hogy Őfelsége az erdélyi fronton junius hó 17-én látogatást tett. Hadosztályunk is szerencsés volt Őfelsége kitüntető látogatásában részesülni. A király fogadására megjelentek *József* királyi herceg Ő-Fensége élén a hadsereg- és hadtestparancsnok ur. A hadosztály ezredeinek küldöttségéből alakult diszszázad, — melynek parancsnoka Benda Tibor százados ur volt, — *Litzmann* gyalogsági vezénylő tábornok ur székhelyén várta Őfelségét. A diszszázad szemléje a délutáni órákban történt. A király megérkezése előtt néhány perccel igy szólt *Litzmann* tábornok ur az udvaron fejlődött vonalban felállitott honvédekhez:

— Őfelsége 7 perc mulva itt lesz.

És a hét perc elteltével pontosan megérkezett a király, akinek *Benda* százados jelentésében tolmácsolta a honvédek hódolatát. Őfelsége látható örömmel fogadta a jelentést, majd megszemlélte a diszszázadot. Nem futólagos, hanem alapos szemlét tartott, szinte gyönyörködött honvédeiben. Mindenkihez volt szava. Ugy *Benda* százados, mint *Bodollay* Loránt és *Zsengellér* József hadnagy uraktól kitüntetésük és kinevezésük idejéről érdeklődött, majd kézszoritással tüntette ki őket.

Sorra kérdezte mindegyik honvédtől, hogy kitüntetését miért és mikor és hol kapta? Egyik-másiknak vállát megveregette s igy szólt: „Derék! Nagyon szépen viselkedtetek!“ *Vojtász* szakaszvezetőtől azt kérdezte, hogy „Mit csinálnak a muszkák“, mire Vojtász igy felelt:

— Felség, most a muszkák csendesen vannak.

A szemle hosszabb ideig tartott, melynek végeztével megelégedetten távozott Ő-Felsége, a kapunál várakozó nép szünni nem akaró éljenzése között. A király barátságos mosollyal, tisztelegve köszönte meg a lakosság ovációját. Őfelsége eltávozása után *Litzmann* tábornok ur, aki ezredünket több izben meglátogatta az állásban, ezen szavakkal bucsuzott el a honvédektől:

— No, Isten áldjon meg honvédek!

S azonnal nevetve kérdé *Benda* századostól, hogy helyes magyarsággal mondta-e ezen szavakat, amire a százados ur válasza csak igenlő volt.

A diszszázadban ezredünktől az emlitett tiszt urakon kivül a következők vettek részt: Oláh Károly törzsőrmester, Vojtász András szakaszvezető, Pap Sándor, Iván István, Sárvári József, Balog György, Kuli Márton, Drabcsik Imre, Sutor József, Slajka Péter, Grossán János, Szlodicsák Gáspár, Kulhavi Mihály, Horváth Ferenc, Szolej László és Gajdos József altisztek, illetve honvédek.

Három év előtt.

— Napló-kivonat. —

Az eskü megujitása. A zászló megkoszoruzása. Elindulás Kassáról. Przemysltől Tomasowig. A tüzkeresztség Hutánál.

1914. VIII. 12.

A 9-es honvéd ezred tetőtől-talpig ujba öltözött csukaszürkés honvédei gyönyörü verőfényes napon, Preinreich ezredes ur parancsnoksága alatt, Kassa város és a megye közönségének résztvételével, kivonulnak az ugynevezett «Hlinik« gyakorlótérre, hogy feleskődjenek a szeplőtelen zászló alatt. Ott látjuk Hadffy Imre altábornagy, Molnár dandárparancsnok, Sziklay Ede főispán, Fischer Colbrie megyéspüspök, Puky Endre alispán, Blanár Béla polgármester urakat és Kassa város más notabilitásait. Miután a kerületi parancsnok ur, Hadffy Imre altábornagy szemléjét megtartotta a kivonuló csapatok felett, Konrády Lajos kanonok, Kassa város plébánosa szabad ég alatt isteni tiszteletet mutatott be, majd lélekemelő és lelkesitő beszédben szólott a hadbavonulókhoz. Fájó szivvel bucsuzott az ezredtől, sikert, győzelmet, babért kérve a Mindenhatótól arra a zászlóra, mely a 48-as Kilences honvéd vörössapkás zászlóalj szalagját viseli. Majd az ezred zászlóját a a város közönsége nevében megkoszoruzza és szallaggal ékesiti. Beszédét az ünnepélyes eskütétel követi. Meghatóan fönséges a jelenet, amikor az ezred lelkes katonái ujólag törhetetlen hüséget és engedelmességet fogadnak, mikor a lelkesedéstől kigyulladnak a szemek s mig a vendégeknek örömkönyüktől nedves a szemük, addig ezer, meg ezer ember torkából árad a lelkesedés hangja:

Éljen a Király, éljen a Haza!

1914. VIII. 17.

Az ezred zászlóaljai különböző helyeken gyülekeznek. Már korán reggel ugy a laktanyákba, mint a gyülekező helyekre kosárszámra érkeznek a virágok, melyeket a lelkesedő nemeslelkü hölgyek osztanak ki a tisztek és legénység között. Mondhatni, hogy minden zászlóalj, mint egy virágerdő diszitetett fel. A II-ik zászlóalj sorakozva áll a laktanyatéren, amikor Ferdinandy Gyula, a közigazgatási tanfolyam igazgatójának vezetésével, a tanfolyam tanárainak feleségei által készitett és himzett selyem zászló alatt egy küldöttség, néhány perccel később Konrády Lajos, Kassa város plébánosa jelenik meg nagy s fényes papi segédlettel, hogy az egybegyült óriási közönség jelenlétében a felajánlott remek zászlót felszentelje.

Konrády megáldja a zászlót, megáldja a zászlóaljat és Isten segitségét kéri az ezredre, minden lelkes katonájára.

Ferdinandy lelkesitő beszéddel adja át a zászlót Juhász őrnagy, zászlóaljparancsnok urnak, ki azt megköszönve, átveszi a honvédek és a közönség zajos, lelkes éljenzése közben. A tomboló lelkesedést az »Ima« szakitja meg s a zászlóalj megindul a pályaudvar felé. Az állomáson beláthatatlan tömeg várja a zászlóaljat s a megható jelenetek egész sora közt bucsuznak a hozzátartozók a hadbavonulók mindegyikétől.

A vonat pontos időben indul. Egy utolsó *Éljen*, kendőlengés s eltünik a felejthetetlen, kedves kép.

Magyarországon való átvonulás közben minden állomáson nagy közönség várta az érkező vonatot s az azon vidéken ismerős honvédek hozzátartozói állomásonként mondtak bucsu istenhozzádot övéiknek. Vonatot vonat követ és keresztez. Kölcsönös az üdvözlet, kölcsönös az éljenzés, a *Hoch* kiáltás.

1914. VIII. 18—26-ig

Három napi utazás után a zászlóalj Przemyslben lett kiszállásolva, ahonnan a kirakodás, majd étkezés után déli 12 órakor utrakelt és délután 6 óra körül Sosnicá-ra ért. Innen egy napi pihenő után 20-án 35 kilométert gyalogolva, — közben pihenésel, — az esteli órákban Wielkie-oczyr-ra ért, másnap, 21-én pedig Capy-ra menetelt, ahol 22-én egész napi pihenőt tartott. 23-án Rudka-Lowcze Narol-on át Lipie-be menetelt és a 24-ikei pihenő után 25-én Tomasow-ra irányittatott. Itt vettük az első hirt az ellenségről, amely szerint Majdan-Gorny-ban 2 orosz ezred éjjelezett.

A monarchia határát aug. 25-én délután 1/4 4-kor zeneszóval léptük át.

1914. aug. 26-án esett keresztül ezredünk a tüzkeresztségen Hutánál. Az első támadásunk délelőtt 1/2 11 órakor az ellenség ellen meglepetésszerüen végrehajtatott és az visszavonulásra kényszerittetett. Pusztitó tüzünk nagy veszteséget okozott az ellenségnek.

Hazaszálló sóhajok.

.....

Asszonyok!

Bánatos, sápadt, szomoru asszonyok... A mindentudó, mindenható hatalmas Ur Isten áldása legyen rajtatok! Szomoru édes anyák, kik kis házikók rejtekében, vagy paloták ragyogásában siratjátok édes fiaitokat, kik meghaltak a hazáért; bánatos özvegyek, kik szétzuzott boldogságotokat siratjátok; asszonyok, kik küzdve a nehéz élettel, vágyódással és remegéssel agódtok fogságban sinylődő férjeitekért, — ti igazi, hüséges, drága jó asszonyok, legyetek százezerszer áldva és üdvözitve.

Asszonyok, szegény, tört szemü, sápadt asszonyok, kik tisztán, fehéren, szerető szivvel és mocsoktalan lélekkel várjátok haza életetek párját; könnyes szemü, édes szoborszép asszonyok, kik a mindörökre tovaszállott boldogságotokat, idegen földben porladó, hősi halált halt uratokat siratjátok; édesanyák, szomoru drága édesanyák, kik reménységtekért, holtan is örökemlékü fiaitokért rebegtek gyászos szép imákat: vigasztalódjatok!

Asszonyok, bánatos, sápadt asszonyok, titeket kegyetlenül sujtott a háboru, ti hozzátok nagyon mostoha volt az élet... Ti vagytok a szenvedésnek élő szobrai. Nagyok, erősek vagytok, kik a leghatalmasabb ellenséggel, az Elmulással vivtok kemény csatát.

. . Nyár van, a fák lombosak, az égen fehér felhők usznak, szinpompás virágok illatoznak a napsugár fényében A természet dalosai énekükkel dicsérik az Urat Asszonyok, bánatos asszonyok! Tietek minden szin, illat, napsugár és madárdal! Gyógyitsa meg a sziveteket. Vigasztalódjatok!

Dalos honvédek.

Illetékes helyen a világháboru hatása alatt keletkezett katonadaloknak, mint néprajzi szempontból is értékes emlékeknek kiváló fontosságot tulajdonitanak. Minden czrednél nagy buzgalommal gyüjtik egybe a harctéri nótákat, amelyekkel a fővárosi és vidéki hirlapok utján ismertetik meg a gyüjtemény összeállitására hivatottakat és a közönséget.

Ebben az állandó rovatban folytatólagosan bemutatjuk azokat a nótákat, amelyek ezredünktől keltek szárnyra, továbbá azokat, amelyeket másoktól tanultunk és kedvvel dalolunk. Ezek nemcsak az otthoniak előtt lesznek kedvesek, de nekünk is érdekes emlékünket fogja képezni az ily módon összeállitott gyüjtemény.

Ezen rovat részére nótákat tőletek is kérünk bajtársak! Aki szövegét maga szerezte, az irja a kézirat alá a nevét és azzal fogjuk megjelentetni. A nóták szövegét a beérkezés sorrendjében fogjuk közölni. Ime hát megkezdjük:

I.

Honvéd bakák kis sapkája fel van virágozva,
Ugy indulnak a harctérre Nagyoroszországba,
Száll a gőzös füstje fel a magas égbe,
Ne sirj csárdás kis angyalom, visszajövök élve.

Aranyosan süt le a nap a csillagos égről,
Borus lesz az nemsokára fegyverek füstjétől,
Véres lesz a föld is, muszka vérét issza,
Ne sirj csárdás kisangyalom, visszajövök, vissza

II.

Szépen szól a kis pacsirta hajnalba',
Ha felszáll a kaszárnya ablakába,
Kelj fel baka, szerelvényed pucold ki,
Holnap reggel a csatába kell menni.

Befütyült a vonat az állomásra,
A kilences honvéd bakák számára.
Kezet fogok minden lánnyal sorjába,
Veled rózsám legeslegutoljára

III.

Tudja már a muszka, tudja már a muszka
Mit jelent a rajta, rajta!
Érzi már a betyár, tudja már a betyár,
Hogy a magyar mily fajta.
Jönnek a magyar honvédek, jár ilyenkor szájról-szájra,
A sok muszka vitéz, a sok muszka vitéz a puskáját
[eldobja.

Magyarországba, Magyarországba
Hir dolgából rosszul állunk.
Azt beszélik rólunk, azt beszélik rólunk,
Az ördöggel cimborálunk.
Magyar huszár vörös ördög, honvéd baka meg fekete,
A jó Isten a magyart csak a muszka vesztére te-
[remtette.

Innen—onnan.

Front hangverseny.

Mella Mars, a modern chanson-éneklés egyik legkiválóbb művésznője a hadvezetőség meghivására télen az északi fronton járt és álló tizenegy napig egyfolytában hangversenyezett katonáink számára, hogy jótékony célra, a katonák özvegyei és árvái javára összeénekeljen néhány koronát. Ez a »néhány korona«: tizenötezer korona, tizenegy hangverseny eredménye képen valóban óriási teljesitmény, különösen ha meggondoljuk, hogy katonák összekuporgatott filléreiből, zsoldok morzsáiból került ki.

Mella Mars müvészetének egyik legszebb diadala ez a tizenegy napos tura és elképzelhető, hogy lelkes hallgatósága egy-egy száma után a fegyverek harci lármáját is igyekezett felülmulni a tetszésnyilvánitásnál. Különösen nagy sikere volt egy dalnak, melyet most a Télikert közönsége is zajosan megtapsol estenként és amelyet Mella Mars legkitünőbb szerzője a férje: Laszky Béla irt. A kedves német nótának hevenyészett magyar forditása ez:

Ha a harcnak vége s én ágyamban fekszem még,
Kiugrom, mintha villámát rám sujtaná az ég.
S az első férfit, akivel összetalálkozom,
Ha még egy kéménysepő is, de összecsókolom!

A fronthangversenyek során megfordult Mella Mars Volhyniában is, melynek egyik városában az ott állomásozó tisztikar élén megjelent a hangversenyen Szurmay Sándor altábornagy, a mostani honvédelmi miniszter ur, az uzsoki harcok hires hőse.

A müvésznőnek itt is ezzel a dallal volt legnagyobb sikere és a sokszoros ujrázás után már az egész közönség vele énekelte a kedves nótát. A hangverseny után tudta csak meg Mella Mars asszony, hogy milyen hires vendége volt az estnek. Sietve vette elő emlékkönyvét, melyben kiválóságok autogrammjait gyüjti és megkérte Szurmayt, irjon az est emlékére néhány sort az albumba. A vitéz honvédgenerális mosolyogva teljesitette a kivánságot és Mella Mars nagysikerü dalára célozva katonás rövidséggel ezt irta:

Az első ember aki a béke hirét hozza, én leszek.
Szurmay.

Ez a volhyniai lap azóta Mella Mars albumának legnagyobb büszkesége.

*

Ezt az érdekes apróságot a kitünően szerkesztett «Szinházi Élet» cimü illusztrált szinházi, müvészeti és mozi hetilapból vettük ki kivonatosan. Reméljük, hogy a lap szerkesztősége utólagosan belegyezését adja — tekintettel a jótékony célra —, hogy ezzel a kedves epizóddal honvédeinket is megismertettük. Némi viszonzásul olvasóink szives figyelmébe ajánljuk a «Szinházi Élet»-et, melynek előfizetési ára egész évre 14 K, félévre 7·20 K, negyedévre 4 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körut 24. szám.

Különféle hirek.

Német hirlapiró a honvédek hőstetteiről.

— Hadosztályunk a Magyaros meghóditásában. —

Tábori posta 425. 1917. aug. hó.

Élénken emlékezhetünk vissza április 25-ére, amikor dr. *Funder* Frigyes wiéni (bécsi) ujságiró és *Huszár* Károly magyar országgyülési képviselő, szintén neves hirlapiró, ezredünk állásaiba is ellátogattak, hogy három napi ittartózkodásuk ideje alatt értékes tapasztalatokat szerezzenek. Dr. Funder nemcsak ezen, hanem az olasz fronton is járt s harctéri utjáról egy terjedelmes cikkben számolt be azok részére, akiknek a látottakat és tapasztaltakat élőszóval el nem mondhatja.

A „Pesti Hirlap" julius 9-iki számában közli dr. Funder cikkének forditását, amit — amennyiben az bennünket közelebbről érdekel — a „Pesti Hirlap" szerkesztőségének szives engedelmével, honvédeink kedves olvasmányául szószerint átveszünk:

„Dr. Funder Frigyes, a Reichspost szerkesztője, a német keresztény-szocialisták egyik vezetője, a honvédekről lelkes cikket irt az Osztrák-Magyar Hadi Értesitő jubiláris számába. A cikk egész hangján végigrezeg annak az embernek álmélkozása, aki váratlanul előtte teljesen ismeretlen nagyszerüségekre bukkan. Részletesen leirja Funder az Erdély felszabaditása után a Magyaros visszahóditásáért vivott harcokat, a 9., 10. és 16. honvédezredek s az azokat támogató landwehrcsapatok hőstetteit. A honvédek rohama a valósággal megmászhatatlan hegyfalak ellen oly szilaj volt, hogy mire az oroszok felocsudtak rémületükből, már árkaikban robbantak a kézigránátok. Francia és orosz tisztek elfogatasuk után azonnal antipirint kértek, hogy remegő idegeiket lecsillapitsák. A hős honvédek a Magyaros egyik névtelen csucsát Károly király-csucsnak, a másikat bálványozott tábornokuk után Litzmann-csucsnak nevezték el. És amig a Kárpátok Kárpátok maradnak, a Magyaros a vitéz 9., 10. és 16-os

honvédek dicsőségét fogja hirdetni. Funder ezután a 12-es honvédeknek a 10. Isonzócsata alkalmával Kostanjevicától délnyugatra igen sulyos körülmények között tanusitott bámulatraméltóan nyugodt és hősies magatartása előtt hajtja meg az elismerés zászlaját s végül gyönyörü képet fest azokról a lelki tulajdonságokról, amelyekkel a magyar katona minden más nemzet katonája közül kiválik. Az eső napok óta esett, a nedvesség a csontokig hatolt, a kocsik belesüppedtek az iszaptengerbe. A kis székelyházakat özönviz módjára paskolta a zápor. S egyszerre, a szakadó eső nyomasztó egyhangusága közepette felcsendült a magyar nóta.. A nóta, amely hü kisérője volt a háboruban a magyar katonának mindig. Mert egy nemzet sem költött annyi dalt a háboru alatt, mint a magyar.

— Csodálatos módon tudtak a honvédek hozzáigazodni ahhoz az idegen környezethez, amelybe a háboru öket sodorta. A honvédek a szilaj rohamokat szeretik. A szivós védelemben is sziklaszilárdan helyt állanak, amint ezt a Karsztharcok mutatják, de temperamentumuknak sokkal jobban megfelel a támadás, az ember-ember elleni harc. Más csapatokhoz viszonyitva, előnyükre szolgál a honvédeknek az a könnyedség, amellyel idegen nyelveket tanulnak. Hogy a honvédek véderőnk páncélszervezetében tüzzel-vassal kipróbált legszilárdabb tagnak bizonyultak, az a monarchiára nézve a világháboru egyik legértékesebb tapasztalata."

A király dicsérete. Az oroszok juliusi támadásaival kapcsolatban egyik hivatalos jelentésből ide jegyezzük a következőket: »Brzezany körletében tegnap csak rövid ellenséges előretörésre került a sor, amelyet azonban visszavertünk. Az előtérben heverő ellenséges holttestek tömege becslés szerint 13,000 bizonyságot tesz arról, mily sikeres volt a védekezés, amelyet az itt harcoló német és ozmán csapatok, valamint a vitézül közremüködő 308, 309., 310. számu honvédgyalogezredek az előző napokon kifejtettek.« Őfelsége a legmagasabb dicséretével tüntette ki a hős ezredeket, ami a következő táviratban közöltetett a fegyveres erő összes csapataival: »Ő cs. és ap. kir. Felsége a 308., 309. és 310. sz. honvédgyalogezredeknek julius 1-én valamint a 19., 23., 65. és 83. sz. cs. és kir. gyalogezredeknek julius 6-iki harcokban tanusitott kiválóan vitéz magatartásáról szóló jelentést legkegyelmesebben különös megelégedéssel tudomásul vette és elrendelte, hogy ez a nevezett ezredeknek tudomására hozassék és az összes fegyveres erő csapatai előtt kihirdettessék.«

Hogy a 308. honv. gyal. ezredhez micsoda kapocs füzi ezredünket, azt minden egyes honvéd tudja, miért is mindnyájunkat csak a legbensőbb örömmel tölhet el ez a kedves hir.

Erdélyi arcvonalunk küldöttsége a királynál. Junius hóban megjelent Károly király ő felségénél Laxenburgban azoknak a cs. és kir. hadseregeknek a tiszti és legénységi küldöttsége, amelyekkel az uralkodó trónralépése előtt Erdélyt felszabaditotta, a románokat a saját országukban leverte s az oroszoknak azt a kisérletét, hogy Bukovinán keresztül Magyarországba betörjenek, meghiusitotta. A küldöttséget József királyi herceg vezette. A küldöttség azért jelent meg a legfelsőbb hadurnál, hogy megkérje, vegye fel a trónralépése előtt oly sok sikerrel megvivott harcok emlékéül a katonai érdemkereszt első osztályát a hadiékitménnyel és a kardokkal. Azonkivül felajánlott a küldöttség az uralkodónak egy érmet, amelynek hátlapján ez a felirás van: »Erdély felszabaditójának rendületlen hüséggel Károly főherceg vezérezredes hadseregarcvonala 1916.« A tisztek és a legénység a laxenburgi parkban közvetlenül a kerti szalonnál álltak fel. Ő felsége délután 5 órakor jelent meg a parkban. József királyi herceg eléje lépett s a következő beszédet mondotta:

— Felség! Annak a hadseregarcvonalnak a nevében, amelyet felséged győzelemről-győzelemre vezetett, amellyel Erdélyt az ellenségtől felszabaditotta, kérjük alázatosan, hogy az Erdélyen keresztül Romániába átvitt győzelmes hadjárat emlékére kegyeskedjék a katonai érdemkereszt első osztályát feltüzni. Felség! Ennek az éremnek szerény és mégis sokatmondó szavai nem csupán az érem lapjára vésődtek be, hanem lángoló betüvel élnek minden katona-szivében és a késői nemzedékekben is élni fognak, mint e dicsőséges és nehéz idők szent hagyománya. Szivünk mélyéből kérjük az Istent, áldja meg, vezesse és tartsa meg sokáig felségedet valamennyi hüséges alattvalójának javáért. Amidőn biztositjuk felségedet, hogy minden vitéz katona a hadseregparancsnokig készségesen áldozza fel bármikor vagyonát, vérét és életét felségedért és drága hazánkért, kérjük felségedet, méltóztassék megingathatatlan ragaszkodásunk, hüségünk és szeretetünk jeléül ezt az érdemkeresztet elfogadni és viselni.

A király ezután átvette a királyi hercegtől az érdemkeresztet, kivette az osztrák és a magyar koronával diszitett müvészi munkájú tokból és a mellére

tüzte. Megindult szavakkal fejezte ki köszönetét a Királyi hercegnek és a délkeleti arcvonal derék hadseregeinek. Büszkén gondol a harcok és a győzelmek együtt eltöltött napjaira és meg van győződve róla, hogy ez a hadseregarcvonal a jövőben is rendületlenül megvédi a drága magyar hazai földet Ő felsége ezután megszólította a küldöttségek minden egyes tagját.

Dankl vezérőrnagy a királyról. Dankl vezérőrnagy ur egyik vidéki lapban a következő sorokban mutatja be Felséges urunkat: Őfelsége, a mi fenkölt uralkodónk, akinek fejedelmi nagysága e világháboru napjaiban született, fejlődött és bontakozott ki teljességében, példátlan önmegtagadással, hóviharban és égő nap tüzén, hol széditő magaslatok és sziklaállások órákhosszat tartó, nehéz utját járva, hol napokon át utazva és lovagolva a lengyel-galiciai sikokon, végiglátogatva az összes arcvonalakat az ellenség öldöklő tüzében, nem sajnálta a fáradságot, az áldozatot, hogy csak minden tisztjének, minden katonájának szeme közzé nézhessen, hogy megismerje minden bajukat, gondjukat és mindenütt csak boldogitott, segitett, vigasztalt. A háboruban legfőbb dolog: a sziv. A vezérnek, ha a hadak élére áll, a csapatok lüktető szivén kell tartania kezét. Mert ez a siker. A legszebb tervek, szándékok elernyednek, ha nem kapcsolódnak beléjük a szivek, ha egy fölényes, lelkesitő akarat ki nem gyujtja és minden akadályon át magával nem ragadja őket Üdvrivalgás fut végig a katonák során, mikor uralkodónk jön, büszkén és örvendezve tekint rá mindenki és ellenállhatatlan erővel indulnak harcba a tömegek, mert: sziv szólt a szivekhez.

Gyászrovat. Ezredparancsnokságunkhoz a következő gyászjelentés érkezett: »Tanárky Julia, Hilda, Árpád és Alice férj. Magyar Kázmérné az összes rokonság nevében és mélységes fájdalommal jelentjük, hogy a legjobb testvér és legnemesebb rokon, *Tanárky* Béla cs. kir. vezérőrnagy, az 51-ik honvédgyal. hadoszt. parancsnoka, a hadijelvénnyel és kardokkal diszitett II-od és III-ad osztályu katonai érdemkereszt, az ekként ékesitett Lipótrend lovagkeresztjének és a III-ad osztályu vaskoronarendnek, valamint a német I-sö és II-od osztályu vaskeresztnek stb, stb. tulajdonosa, a harctéren szerzett betegsége és fél évi szenvedés után, folyó évi junius hó 4-én, 57 éves korában, Budapesten meghalt. Boldogultat a magyar Vöröskereszt halottasházából Nagykőrösre szállitottuk és ott junius hó 7-én a családi sirboltba helyeztük örök nyugalomra. Nyugodjék békében!« — Mint értesülünk, *Bélafi* Bertalan 9. honv. gyalogezredbeli hadapródjelölt junius 26-án Kassán, a 20. sz. helyőrségi kórházban meghalt. A temetésen a pótzászlóalj tisztikara, *Kiss* János százados vezetésével küldöttségileg képviseltette magát.

A kassai püspök üdvözlete. Fischer Colbrie megyéspüspök ur az ezredparancsnokságnak tábori lapon a következő sorokat küldte: „A dr. P. Schmiedt által közvetitett kedves üdvözletet őszinte szivből viszonozza s mielőbbi győzedelmes, boldog hazatérést kiván, Kassa, 1917. VI. 28. Fischer Colbrie püspök.“

Gyüjtésünk eddigi eredménye. A 9. h. gy. ezred özvegy- és árva alapja javára junius hóban 4337·36 kor. folyt be. Az eddig gyüjtött összeg: 39420·59 korona.

Tiszti kitüntetések. A f. é. junius 30-án kelt 84. számu »Rendeleti Közlöny« nyel tudtul adatott: a legfelsőbb dicsérő elismerés ujólag, a kardok egyidejü adományozása mellett, az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartás elismeréseül *Vincze* Gyula 9. honv. gy. ezredbeli hadnagynak. A f. é. julius 7-én kelt 88. számu »Rendeleti Közlöny«-nyel tudtul adatott a legfelsőbb dicsérő elismerés, a kardok egyidejü adományozása mellett, az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartás elismeréséül *gróf dr. Mirbach* Emil, a 9. honv. gy. ezredhez beosztott 1. honv. huszárezredbeli hadnagynak.

Német kitüntetések. Junius havában a német hadi éremmel: Nyeste György szakaszvezetőt, Szabó Endre tizedest, Péter József és Butykó András honvédeket tüntették ki ezredünknél. Szép kitüntetésükhöz legjobb kivánságunkat füzzük.

Ezredünk jegyzése a VI. hadikölcsönre. A 9-es honvédek nemcsak érzékeny csapással tudták sujtani az ádáz ellenséget, nemcsak védekezni tudtak az ellenség támadásai során, szóval nemcsak kiváló hősiességgel küzdve aratták a babért a világháboru több frontján, hanem a nemzeti áldozatkészség frontján is derekasan megállták helyüket. Ugyan még nincsen lezárva teljesen a hadikölcsönjegyzés, de már tudjuk, hogy julius 15-ig körülbelül 60 ezer koronára rug az az összeg, amit a harctéren levő 9-es honvédek a VI. hadi kölcsönre jegyeztek, akik az előző hadikölcsön jegyzéseknél szintén nem maradtak az utolsók. A hadosztály összes tisztjei és legénysége pedig mintegy 500 ezer korona jegyzéssel emelték a hatodik hadikölcsön eredményét, de a jegyzés még tovább folyik s ez az összeg tetemesen növekedni fog. — Nem mulaszthatjuk el hirt adni arról, hogy a pótszászlóaljnál levő 9-es honvédek jegyzéseikkel az ezred nemzeti áldozatkészségének nagyon fényes bizonyságát adták, amennyiben 225 ezer 200 koronát jegyeztek junius 30-ig a VI. hadikölcsönre. Ehhez a szép eredményhez kommentár nem szükséges. A pótzászlóalj jegyzése után jutalék cimén 1372·52 koronával gyarapodott az ezred özvegy- és árva-alapja.

Julius hó első felében kitüntetett honvédeink. Julius hó 1-től 12-ig ezredünknél a következők részesültek kitüntetésben: I. osztályu ezüst vitézségi érmet kaptak: Arnóczky János, Ganovszky András, Lázok József, Lehoczky Sámuel, Martoncsik András, Szanyi János, Guth János, Cziszkó Mihály, Svida János honvédek — II. o. ezüst vitézségi érmet kaptak: Kelemen József c. é. ö. őrv., Küffer János, Malák György, Takács János, Csontos József, Harasin József, Novák Lajos, Kurú András honvédek, Budai Mátyás őrv., Csizmarik István, Dankó Mihály, Kalenszky Miklós, Szelkó Mihály, Gujbán Mihály, Szervita Mihály, Bangó Gergely, Balogh István, Rontics Mihály, Homza József honvédek, Horváth Lajos tiz., Nagy Lajos, Engel Márton, Piró György, Csch József, Szabó Balázs, Csajka József honvédek, Buhina György őrv., Adamics János, Fedorják János, Nachmann Henrik, Szadusz János, Szolnoki András honvédek, Csorba György szkv., Tokár János és Juhász András őrmesterek, Vohár Vazul, Belkó József, Berki Sándor, Kokán Sándor honvédek, Korhely János és Pojdiu György tizedesek, Csákány János őrv. Tóth József honvéd, Onderuf János szkv., Kinstler János és Kalló Lajos honvédek, Hieronimusz Ferenc őrmester, Erős János őrv., Marczin András, Belei Mihály, Kovacsik László, Garcsár János, Forgács Máté, Kapczár Lukács, Pál Imre honvédek, Kangyera János szkv., Brotán Péter és Veres Sándor honvédek, Lomaga Péter őrv., Mokris János, Premer Mátyás, Retzovszky József, Czupper István, Kriván József, Majoros István, Knapik Miklós, Simonkovics Flórián, Zsiák Márton, Hudlák Pál, Szedlák Vazul, Dlugos József, Schnitzer Sándor, Zavada Mihály, Bóna Mihály, Tóth József, Tóbiás Sándor, Kapczár János, Demkó Mihály, Gricsik István, Nagy János honvédek és Benke József őrvezető. — Bronz vitézségi érmet kaptak: Bodi András, Király József, Julis József, Holomcsák József, Elek József, Lux János, Varró Béni, Kádár József, Lénárd Sándor, Siket András honvédek, Bodzás János tiz., Pondik Árpád, Patlevics András, Szabó Ferenc, Gombos József, Nagy Márton, Ráczkevi László, Bárány András, Lovistyák Pál, Marinics Mihály, Bernáth György, Barabás István, Piatek Mihály, Imre Péter, Scheminszky Gyula, Péter József, Repkó József, Ragályi György, Koncz Mihály, Veres Imre, Harakály István, Suta Tódor, Kavulics András honvédek, Krupás András és Boszák Mátyás őrvezetők, Bujnyák András, Repcsák Mihály, Rusznyák György, Olejár István, Mizsák János honvédek, Tompos József őrv., Harich Mihály tizedes, Csuha András honvéd, Kis József tiz., Fehér András, Csigarszky Ferencz, Maskal János, Hudák János, Galik Márk, Paulisin Ádám, Grubján Mihály, Fifik János honvédek, Blau Jenő tiz., Weiszpek Géza tiz., Tresza János, Szova András honvédek, Cvengross Ferenc szkv., Mayer György és Malyák Mátyás őrvezetők, Budai István honvéd, Brunczvik József őrv., Forenszky Géza honvéd, Komádi József tiz., Jurcsó János, Bartos Ferenc honvédek, Szabó Mihály tiz., Grosz Ármin, Poklemba Péter, Petruf József és Gajdos János honvédek, Matyi Elek főszámvivő, Mihák György, Varga András, Maszlonka András és Zavatzky Ferenc őrmesterek. A jó Isten segitsége legyen továbbra is hős honvédeinkkel, hogy jól megérdemelt kitüntetésük a békés időkben hosszu évtizedeken keresztül ragyogjon mellükön.

Kitüntetett zászlós. Dán Vince tartalékos zászlóst (erd. porty. zlj.) a II. osztályu ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. — Éljen!

Ezredünk kitüntetései. Ezredünknek a hadjárat kezdetétől ez évi julius hó 12-ig összesen 2696 vitézségi érem adományoztatott. És pedig 5 drb arany, 209 drb. I. osztályu, 925 drb. II. osztályu ezüst érem, 1 drb I. osztályu ezüst érem, 15 drb. II. osztályu ezüst érem másodszor, 1533 drb. bronz vitézségi érem, 23 drb. bronz vitézségi érem másodszor. Ebben az összegezésben nincs beszámitva az a sok kitüntetés, amit állományilag ezredünkhöz tartozó, de más ezredekhez beosztott honvédeink kaptak.

A király megértő szive. Dicső királyunk tettekkel mutatja nagy szeretetét népei iránt s igy kétszeres értéke van azoknak a szavaknak, amelyekben nemrégen a a nép iránt való rokonszenvét, szeretét fejezte ki egy államférfiu előtt. Azt mondta ugyanis, hogy tudja, mennyit szenved a nép a háboru miatt és meg tudja becsülni a háborus áldozatok nagyságát; naponta térden állva ad hálát — ugymond — azért, amit mindnyájan tettünk és magunkra vállaltunk ebben a háboruban.

A lövés és az alkohol. Közöljük az alábbi közleményt, amely egyik félhivatalos katonai ujságunkban nyert közlést. A »Külügy-Hadügy« irja: Hogy az alkoholfogyasztás mennyiben befolyásolja a lövés biztosságát a célzásban, erre nézve érdekes kisérleteket folytattak a bajor csapatoknál. Husz lőállásból husz lövész több mint harmincezer lövést tett, miközben szeszes italokat ittak: az eredmény a találatok átlagában folytonos csökkenést mutatott. A legfeltünőbb volt az alkohol káros hatása az ivás után huszonöt-harminc perccel, holott egy liter sörnél több nem jutott egy-egy emberre. A katonák meg voltak győződve arról, hogy sokkal biztosabban lőnek, mint máskor, holott alkohol élvezete mellett tizenkét százalékkal kevesebb volt a találatok száma, mint szeszes italok nélkül.

Üdvözlet a trónörökösnek. A magyar gyermekek a kis trónörökösnek üdvözlő iratot küldöttek. Az irat a koronázás

leirását tartalmazza, Isten áldását kéri a királyra és a trónörökösre s az »aranyos, kedves szép királyfi«-nak van cimezve. Az iratot egy diszkönyv kisérte, amelybe hatezer temesvári elemi iskolás irta be a nevét.

Országos könyörgő nap volt julius 1-én. Magyarország összes templomaiban ájtatosságokat tartottak julius 1-én a békéért és a közelgő aratás szerencsés befejezéséért. A legtöbb helyen szentségkitétellel énekes szentmise volt, délután pedig a Jézus Szive litániáját és a Jézus Szivéhez szóló felajánló imádságot, valamint XV. Benedek pápa békeimáját mondották el. Gyönyörü megnyilatkozása volt Magyarország vallásos érzületének. Bár állandósulna szép szokássá!

Az elesett hősök emlékének. Iglón egy nagyszabásu népünnepélyt rendeztek az elesett hősök emlékére felállitandó emlékoszlop költségeire Az ünnepély tiszta jövedelme 5 ezer koronát tett ki. Alább közöljük azt a prológot, amelyet Géczy István országszerte ismert népszinmüiró irt s amit az ünnepélyen elszavaltak.

Kedves, jó közönség! Köszöntelek benneteket, akik itt összegyültetek mulatni, vigadni! Ilesz zene, tánc, tréfa, sok vidám bolondság s e máskor oly csendes busongó lombok közt nóta csendül, vig kacagás hangzik, mintha csak az örök béke angyala terjesztené ki védő szárnyait az emberiség fölött. Pedig a vak, sötét, borzalmas éjszaka még mindig tart. Ezer pokol ontja szörnyüségeit, tüzet okádnak a hegyek s megdagad a tenger a kiömlő vértől. Es ti mulattok! Kacagtok! Am igy van ez jól, igy van ez helyesen. Pusztitó fellegeket üz el a szivárvány, könnyek árját szárítja fel a vidám kacagás. Ezer olyan özvegy, ezer olyan árva könnye hullatását szárítja fel a ti jótékony mosolyotok, akik elesett hőseik sirhalmát de hiába keresték, jaj, de nem találták! Egy jel nem jelezte, hol alussza örök álmát a szabad magyarság vért áldozó hőse.

Csengő ezüstté válik a ti kacagástok s csengő ezüstből lesz az a márvány emlék, amely hirdetni fogja egy csendes sirkertben magyár vitézek gigászi küzdelmét, ezer halálat halt hősi elmulását.

Csendes éjszakákon, szellemjárás idején felnyilik két sirbolt, holt vitézek lépnek ki a holtak birodalmából piros zsinóros atillákban, csukaszürke ruhákban, a szent szabadsághaszz vörös sapkáji és a világszabadságért küzdők szürke sapkásai, s beszélgetnek halkan falevél rezgésén, szellők susogásán: „látod vitéz pajtás, nem haltunk hiába". — Szabad Magyarországot szabad népek lakják, egy ránk támadt világ nem tudott leverni Kárpátok bércein, Tirol zord szikláin mi voltunk az őrzők, mi rajtunk tört meg a poklok minden szörnyüsége. A mi lelkünk lelke, — jó magyar vérségünk nem hálátlan hozzánk, özvegyünk, árváink, szülő jó szülőink nem tudják mi a „nincs" és mi sem alusszuk örök álmunkat jeltelen sir mélyén. Diszes emlék őrzi a mi emlékünket időknek végéig. Áldassék mind a sziv, aki reánk gondolt . . .

Szép hölgyek, — jó urak, — ti csak mulassatok, visszhangozzék e hely a jókedv zajától, amodébb egy csendes kertben nyugodt álmot alhatnak a hősök! A' nevük élni fog, amig egy magyar él!!

Az uj kétkoronások. Jóval nagyobbak a régebbi kétkoronás bankjegyeknél; velinpapirból valók, szinnyomásuk olyan, mint az egykoronás papirpénzé, csak sokkal csinosabb, izlésesebb kivitelüek. A népnyelv jancsibankónak keresztelte el a régi kétkoronás papirpénzt; ez a név sehogy se fog illeni az uj bankjegyekre, amelyek formásabbak, nagyságuknál fogva tekintélyesebbek: legalább is János-bankók.

Gondüzö.

Adomák, találós kérdések és rejtvények.

Adomák.

—

Vevő: Igazán frissek ezek a tojások? *Kereskedő*: Asszonyom, ha szives volna a telefonhoz fáradni, akkor felhivom a tanyámat s meghallhatja a tyukokat kotkodácsolni, melyek a tojásokat tojták.

* * *

Egy jól megtermett idősebb asszonyság sétál a juniusi rekkenő hőségben az utcán, amikor észreveszi, hogy egy aszfaltbetyár nyomon követi. „Mit követsz folyton?" — szólt neki hátrafordulva. Az aszfaltbetyár megijedt a rikácsoló hangtól s kissé elmaradt, hogy azután közvetlen a háta mögé kerüljön. „Nézd — szólt még dühösebben az asszony — ha el nem hordod magad, rögtön rendőrt hivok." „Az Isten szerelméért, ne hivja a rendőrt, hisz Ön az egyedüli árnyékos hely az egész utcán ebben a kánikulában."

* * *

Két barát beszélget egyszer egymással a nap és a holdról. „Jobban szeretem a holdat — mondja az egyik, mer világit nekem éjjel, mikor hazamegyek, de a nap az nekem teljesen fölösleges, nappal ugyis világos van.

—

Találós kérdések, rejtvények.

—

1. Hogy lehet egy óra alatt egy hektoliter bort meginni egy embernek? — 2. Hogy irjuk le számjegyekkel ezt a számot: tizenegyezertizenegyszáztizenegy? — 3. Valaki száz évig él, ezen idő alatt megünnepli születése napjának mindegyik évfordulóját. A száz év alatt mégis csak 4-szer ünnepelhet. Hogy lehet ez? 5. Egy ember Piripócsba megy. A hátán kilenc zsák van. Minden zsákban egy anyamacska 9 kis macskával nyávog. Velük szembe jön egy juh pásztor, aki 93 juhot hajt maga előtt. Nos fiuk adjátok össze, szorozzatok és osszatok, akkor meg tujátok fejteni, hogy hányan mentek Piripócsba? — 6. Két tagu szó. Ha az első szótag utolsó betüjét megnyujtod, a szüknek ellenkezőjét kapod. Ha a második szótaghoz egy-két betüből álló szótagot illesztesz, egy hasznos, tejetadó állat nevét kapod. Ha az első szótag második betüjét röviden ejted ki és a második szótaghoz illesztett szótagot elhagyod, akkor megtudod, hogy mi ez, a 9-es honvédek által jól ismert hely.

7.	—ányat	—ózsa
	—ró	—ó
	—ó	—ó
	—r	—el
	—l	—ár
	—ár	—ár

A hiányzó betüket pótoljátok. Azután keressétek ki, hogy milyen sorrendben kell olvasni a pótolt betüket. Az egész összeolvasva egy város nevét adja.

—

Aki mind a 7. rejtvényt helyesen megfejtve lapunknak beküldi, az a megfejtők sorsolásában részt vehet.

I. dij 100 drb. magyar cigaretta, II. dij 50 drb. magyar cigaretta, III. dij 5 pakli pipadohány. A megfejtők neveit és a sorsolás eredményét a 2. számban fogjuk közölni. Megfejtési határidő lapunk lezárásának ideje: *augusztus hó 15-ike.*

Mosoly — kacaj.

— A katona élet humora —

Káplár: Ide figyeljetek! Most egy fontos hadicikket fogok magyarázni. A katonának sohasem szabad megszökni, mert azt a katonát, aki megszökik, ha elfogják, felakasztják, ha másodszor is megszökik, agyonlövik és ha harmadszor is meg merészelne szökni, azonnal beosztják a menetszázadba. Megértettétek!

Egyik kórházban egy idő óta kecskéket állítottak be. Azoknak hivatásuk *„parancs szerint"* a nehéz betegek részére tejet szolgáltatni, miről hetenként jelentés teendő. Egy ilyen jelentés szerint az egyik kecske megszünt tejet adni. A szolgálatvezető őrmester szigoru szemmel nézi a jelentést, kitör belőle a düh és kiadja a parancsot: ha a kecske holnap reggelig nem ad tejet, kihallgatásra elővezetendő.

Egy katona egyik lábát elvesztette egy ütközetben. A kórházban oly mülábat kapott, mely teljesen hasonlitott az igazihoz. Történt egyszer, hogy egy golyó ezt a falábát elvitte. Akik körülötte állottak, elkezdtek kiabálni. „Hamar orvost hozzatok!" „Nem, barátaim, mondja a katona, hozzátok nekem az *asztalost.*"

Egy kitüntetett bakát kérdik egyszer, hogy milyen hőstettet vitt véghez? Azt válaszolja, hogy egy muszkának a lábát levágta. — Miért nem a fejét, kérdi valaki. — Mert az már le volt vágva, feleli a katona.

Jancsi belép a fedezékbe és gyufát kér bajtársaitól. Véletlenül egyiknek sem volt gyufája. Jancsinak csalódás ül az arcára s lemondólag mondja:

— Üsse a kő, most a magaméból vagyok muszály rágyujtani.

Irodalom.

Tábori ujságok. A 16. honvéd gyalogezred 16-os honvéd cimmel két hetenként megjelenő harctéri ujságot adott ki 8 oldalas tartalommal. Az ujság változatos tartalmu 1-ső száma julius 1-én került ki az ezred tábori nyomdájából. Egyes szám ára 20 fillér. Tiszta jövedelme a 16. honv. gy. ezred özvegy- és árva alapját gyarapitja.

A cs. és kir. 65. gyalogezrednek „Ludwig baka" cimmel szintén van tábori ujsága. Nagy gonddal szerkesztett 16 oldalas jótékony célu ujság.

József főherceg vezérezredes arcvonalparancsnoksága pedig „Front" cimmel, illusztrált heti lapot adott ki. A lap felelős szerkesztője Eder János cs. és kir. tart. főhadnagy, munkatársai pedig a magyar és német irók kiválói. A diszes kiállitásu lap egyes szám ára katonák részére 40, polgári személyek részére pedig 60 fillér. Megrendelhető a József főherceg vezérezredes arcvonal parancsnokságának tábori könyvesházában, tábori posta 516., továbbá az összes hazai könyvkereskedésekben.

Szerkesztői üzenetek.

(Lapzárta a hónap 14-ik napja.)

Lapunk azon célján kivül, hogy a jótékonyság szolgálatában kellemesen szórakoztasson, másik célul tüzte ki azt is, hogy a harctér és az otthon között mintegy szorosabb kapcsolatot létesitsen. E végből ezen rovatban mindenkinek, aki bármilyen kérdéssel fordul lapunkhoz, illetve a harctéren levő hozzátartozója iránt érdeklődik, a legnagyobb készséggel adunk választ. Ebben a rovatban fogjuk közvetiteni a honvédektől hazaküldendő rövid üzeneteket is, amelyek az ujság cimén egy levelező lapra irva beküldendők.

Ezredünknél legutóbb a következők iránt érdeklődtek: Probier Mátyás honvéd, eltünt 1916. XII. 23. Szücs István honv. eltünt 1916. X. 28. Simkó István szkv. eltünt 1916. X. 28. Kovács Pál honvéd az ezrednél van, egészséges.

A szerkesztésért felelős a 9-ik honvédgyalogezred parancsnoksága. Harctér.

Gyárosok, kereskedők, iparosok figyelmébe!

A „Kilences Honvédek" cimü ujság a legalkalmasabb lap az üzleti és egyéb hirdetések közlésére. Nemcsak azért, mert a harctéren levők csak hirdetések utján szerzik be szükségletüket a hátországból, hanem azért is, mert a harctér olvasói az ujságot mint érdekes és kedves emléket hazaküldik s igy azzal ország minden részét elárasztják.

A „Kilences Honvédek" cimü tábori ujság hirdetési árai:

1 teljes oldal egyszeri hirdetése		80 K
1/2 oldal hirdetése	— —	40
1/4	— — —	20
1/8 „	— — —	10 „

Az apróhirdetési rovatban egyszeri hirdetés szavanként 8 fill.

Többszöri hirdetéseknél megfelelő árkedvezmény.

A közlendő hirdetések szövege a „Szepesi Lapok" nyomdavállalatának (Igló, Szepes megye) küldendők.

Tekintve a lap nemes célját, kérjük a hirdetni szokó gyáros, kereskedő és iparos urakat, hogy hirdetéseiket lapunkban is elhelyezni sziveskedjenek.

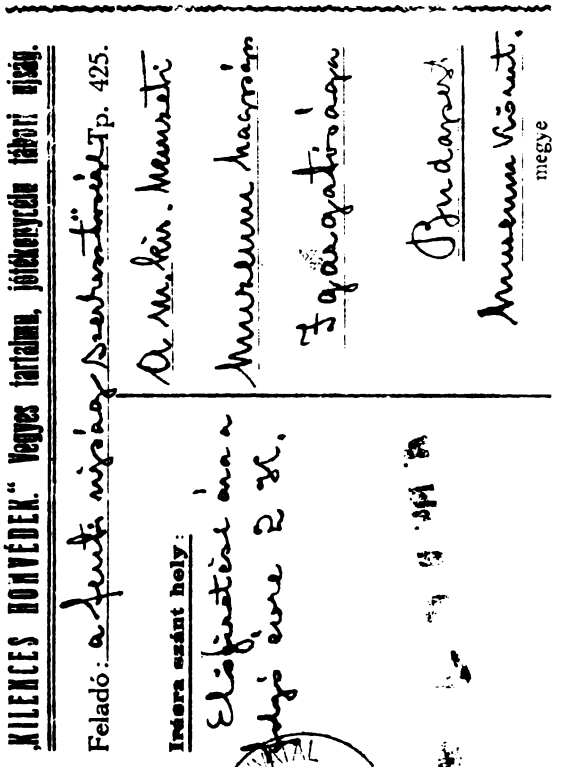

Nyomatott a Szepesi Lapok nyomdájában, Igló. 1917.